

Вртић

Новембар 2020 / Број 6 / www.vrhunskoznanje.rs / Година III / Бесплатан примерак

Дејан Ђурђевић
Мађионичар Пикси

**Деца су
најзахтевнија
публика**

Јована Билкан
васпитач, ПУ Наш вртић

**Пустимо децу
да истражују**



**Анимација
или адаптација**

4-6

Да ли анимација или едукација?

Немогуће је одвојити анимацију од едукације јер узраст деце са којима раде захтева од васпитача да што верније, ближе и искуственије представе оно што су поставили као циљ



10-11

Игра је најважнија

Кроз игру дете истражује, испробава, тражи, греши и учи на грешкама, игра улоге, експериментише – учи



12-13

Пустимо децу да истражују



Улога васпитача у едукацији деце је да им омогући да открију и упознају сами себе, свет који их окружује, развију односе и стекну искуства са другима

19-22

Питали смо децу и родитеље каква очекивања имају од вртића

Истраживањем је обухваћено 19 деце узраста 4.5 до 6.5 година и 46 родитеља, технике коришћене за потребе овог истраживања биле су интервјуисање и анкетирање

Импресум

Издавач Удружење Врхунско знање за добро васпитање,
Бежанијска 18, 11080 Земун
Телефон 063 82 59 221
vrhunskoznanje@gmail.com

Главни и одговорни уредник
Извршни уредник
Секретар редакције
Дизајн / графичка обрада

Виолета Стрелец
Биљана Бошњак Драгановић
Дијана Јоксимовић
Зоран Драгановић

Сарадници
Милица Настасијевић, стручни сарадник - психолог, ПУ Паметница -
Дипломат; **Мина Манојловић**, стручни сарадник - окупациони терапеут,
ПУ Паметница - Дипломат; **Дејан Ђурђевић** - Мађионичар Пикси;
Александра Јанковић, аниматор; **Јелена Голубовић**, дипломирани педагог
ПУ Адаланд; **Јована Билкан**, васпитач ПУ Наш вртић; **Невена Бановић**,
мастер педагог, ПУ Радосница



Пише
Виолета Стрелец
директор ПУ „Моје чедо“

Анимација или едукација

Поштовани родитељи и уважене колеге, у овом броју смо хтели да се осврнемо и укажемо на облике рада у предшколским установама, а тичу се приступа васпитача и стручних сарадника који су укључени у непосредан рад са децом и очекивања родитеља од рада установе.

Оно што смо приметили у протеклим годинама у непосредном контакту са родитељима је да је више родитеља који имају очекивања од установе да буду забавни, да деца буду анимирана и да им није досадно. Важно нам је да укажемо да предшколске установе нису и не треба да буду место забаве, јер оне свакако нису играонице.

У установама деци сасвим сигурно треба да буде интересно, али интересно на начин да деца усвајају нова знања, стичу нова искуства, да испољавају своје потенцијале, истражују ширину својих хоризоната и да одрастају у складу са жељама и могућностима које треба да су подједнако доступне сваком детету, како би свако дете упознало пре свега своје снаге који га чине пуноправним и врло битним припадником заједнице.

Предшколски период одрастања је темељ животног пута, и онако како га будемо поставили и усмерили, у том правцу ће и ићи. Свима нам је циљ да креирамо подједнаке могућности на том путу за све будуће људе који ће мењати ову планету и овај град.

Анимација је свакако средство које се може користити у едукацији деце, али никако не треба да буде циљ и основни садржај рада у предшколским установама. Васпитачи, педагози, логопеди и остали стручни сарадници нису аниматори који треба да забављају децу, већ морају на филигрански начин да искористе све расположиве методе како би поставили адекватну провокацију, која ће подстаћи децу да истражују, експериментишу, упоређују, испробавају, уче и на крају да доносе своје закључке и теорије разних процеса у којима учествују и који их интересују. У тим процесима је свакако и потенцијал и радни материјал за васпитаче, који треба да им буде смерница како да припреме терен за нову активност. У тим процесима васпитачи заједно са децом уче и усвајају нова знања, освајајући нове територије истраживачког потенцијала. ■

Да ли анимација или едукација?

Васпитачи се не баве анимацијом већ едукацијом деце у вртићу, а анимацију могу да користе као средство или алат да ближе и искуственије представе оно што су поставили као циљ

Фридрих Фребер је давне 1837. године, у једном немачком граду, осмислио концепт који ће касније добити назив обданиште (eng. kindergarden). Из самог изворног значења речи kinder (дете) и garden (башта) долази се до схватања према коме је Фребер метафорички децу посматрао као биљке којима треба нега, док је васпитаче посматрао као баштоване чији је основни задатак био да децу уче и да се о њима брину баш као што се баштовани брину о својим биљкама „пружајући им најбоље услове за раст и развој“. Он је позвао народ, пре свега жене, да подрже систем обданишта као такве, а васпитаче да образују децу од најранијег узраста док „не постану људи који ће бити интегрисани у друштво“.

Подршка развоју

Ни два века касније, на вртиће се не гледа другачије. У бити, вртић је институција која има вишеструке добробити како за само дете, родитеља, а онда и за друштво у целини. Циљеви предшколског васпитања и образовања су подршка целовитом развоју деце пружањем подстицаја да сва деца развију своје капацитете, проширивањем искустава и изграђивањем сазнања о себи, другима и свету око себе. Вртић треба бити подршка васпитној функцији породице, образовању и укључивању деце у друштвену заједницу.

Едукација и (или) анимација у вртићу

Како би било могуће критички посматрати ова два појма, најпре је неопходно јасно дефинисати појам едукације и

Пише **Милица Настасијевић**
стручни сарадник – психолог,
ПУ Паметница – Дипломат

појам анимације. Едукација или образовање јесте процес промене личности у жељеном правцу усвајањем различитих садржаја у зависности од узраста и потреба јединке. Образовање је боље дефинисати као процес у коме друштво преноси акумулирано знање, вештине и вредности тог друштва с генерације на генерацију. У најширем смислу, учење се дешава када искуство проузрокује релативно трајну промену у знању и понашању особе. Промена може бити намерна или ненамерна, набоље или нагоре, исправна или погрешна, свесна или несвесна. Анимирати или забавити значи унети живост, пробудити интересовање, подстакнути нечији интерес за нешто. Овако схваћена, она представља само начин на који ће се привући пажња и пробудити интересовање о некој теми. Стиче се утисак да постојање анимације у вртићу значи да се деца само забављају и да

**Анимирати или забавити
- унети живост, пробудити
интересовање, подстакнути
нечији интерес за нешто**





то забављање нема никакву едукативну ноту. Дете најбоље учи кроз игру, када нема осећај да је приморано на неку активност већ стиче разна знања играјући се само или у друштву друге деце. Васпитач је тај чија је улога да обезбеди услове у којима ће се деца осећати сигурно како би имала могућност да испоље своја интересовања.

Различит узраст деце

Васпитачи који раде с децом различитих узраста скоро па униформно дефинишу едукацију као извесан процес у којем је циљ усвајање и проширивање знања, тежња да се дете научи нечему, упознавања нечег новог и усавршавање постојећег знања. С друге стране, анимацију дефинишу као пут и начин који васпитачи користе како би их увели у тему која је предмет њихове пажње. Начини којима ће анимирати децу су различити – кроз игру, кроз причу, песму, имитацију, играње улога... На питање шта би требало више да буде присутно у раду једног васпитача или медицинске сестре васпитача, кажу да је немогуће одвојити анимацију од едукације јер узраст деце са којима раде захтева од њих да што верније, ближе и искуственије представе оно што су поставили као циљ своје активности са децом. Схватају да је

игра та која омогућава учење и коју сматрају сврсисходнијом од фронталног облика рада.

Комуникација

Узраст с којим раде само уводи разлику у количини коришћења анимације у сврси едукације. Васпитачи јасленог узраста раде са децом са којом је вербална комуникација или неразвијена или у заметку. Из тог разлога, они кроз игру, играње улога усмеравају пажњу деце и на тај начин их придобијају као учеснике у процесу учења. Комуникација се одвија на ширем нивоу, невербално од стране деце. Зато је јако важно да деци јасленог узраста буде све чулно доступно како би се они искуствено упознали са оним што је предмет њиховог интересовања. С друге стране, васпитачи који раде са децом старијег узраста имају испред себе саговорника

**Образовање - процес у коме
друштво преноси акумулирано
знање, вештине и вредности с
генерације на генерацију**



са којим је могуће водити дијалог и са којим је могуће конструисати знање. Сматрају да васпитач треба бити аутентичан, да је стално у улози и да, као битна фигура у животу детета, реално представи ситуације о којима говори, а да након тога пусти децу да саме воде процес учења. У свом раду наглашавају да је њихова улога у томе да буде интересовање деце подстицајућим питањима, и коришћењем игре. Свој посао доживљавају као врло комплексан јер имају свест да је кључни период целокупног развоја управо од зачећа до поласка деце у школу.

Угао родитеља

С друге стране, угао родитеља се не разликује значајно од угла гледања васпитача са којима се имало прилике разговарати на ову тему. Едукацијом у вртићу сматрају ширим појмом која обухвата и образовање и васпитање деце у предшколској установи. Едукацију посматрају одвојену од анимације само из разлога што анимацију посматрају као средство, начин којим васпитачи долазе до циља у раду са децом предшколског узраста. Мишљена су да анимација

Едукација у вртићу је шири појам који обухвата и образовање и васпитање деце у предшколској установи

треба бити у функцији едукације. У разговору са родитељима стиче се утисак да им је у програму предшколске установе важно да деца стекну што разноврснија искуства и знања током боравка, да активности нису оптерећујуће за децу већ да у већини случајева прате њихова интересовања. Као што је могуће приметити, ни родитељи ни васпитачи не сматрају да су ова два појма међусобно искључива у раду вртића. Сматрају да је корисно уколико се деца укључе у активност свим својим чулима, побуди њихову жељу за истраживањем и сазнавањем. Можда најбољи опис и објашњење на који начин треба радити у образовању дао је Бенџамин Френклин – *Реци ми и ја ћу заборавити. Подучи ме и ја ћу се сећати. Укључи ме у рад и ја ћу научити.* ■

Деца су најзахтевнија публика

Аниматор се бави организовањем забавно - рекреативних програма на дечијим рођенданима, забавама, новогодишњим прославама и журкама

Аниматор је особа која својим општим карактеристикама мора задовољити све тражене критеријуме. Његова активност почиње првим контактом са децом, траје током целог времена боравка, све до одласка детета, што укључује испраћај и обећање да ће и у следећим приликама пружити

Пише **Дејан Ђурђевић**
Мађионичар Пикси

Деца се често поистовећују са аниматорима, гледају као идоле, зато је неопходно да воде рачуна о свом изгледу и понашању

максимум. Стога се од аниматора захтевају посебне психофизичке особине. Аниматор би требало да буде солидног физичког изгледа, старосне доби која није посебно дефинисана, али мора бити у складу са захтевима и садржајем програма. Поред тога потребно је да буде





добар психолог, педагог, али и да поседује ауторитет, не да буде строг већ да буде праведан. Аниматор мора да буде уредан, чистог костима, уредне фризури...

Мађионичари, клонови и штулари

Аниматори су особе са којима се деца поистовећују, често у аниматорима виде своје идоле, тако да је обавеза аниматора да води рачуна о свом изгледу и понашању. Аниматор је особа која је информисана о свим актуелностима у земљи у којој ради, а посебно уколико се велике спортске или културне манифестације догађају на светском нивоу, нпр. светско првенство у фудбалу или кошарци, Олимпијске игре, избор песме за Евровизију и сл.

Аниматор за децу се бави организовањем забавно - рекреативних програма на дечијим рођенданима, забавама, новогодишњим прославама и журкама.

Постоје разни профили аниматора за дечје забаве као што су: мађионичари, аниматори у играоницама, клонови, штулари, аниматори у костимима јунака... Аниматори нуде анимацију као што су: мађионичарски перформанси, осликавање лица, рођенданске представе у којима су деца главни актери, занимљиве и креативне игре прилагођене узрасту деце, музичке игре, игре едукативног карактера (квизови, питалице) са децом предшколског и школског узраста, моделинг балона и још много тога.

Креативан, занимљив и синхронизован

Ми - мађионичари Пикси и Зека радимо интерактивне представе које су прилагођене узрасту деце која су присутна на прослави. Најзаступљенија је анимација на дечјим рођенданима, мада доста је заступљен рад у вртићима, школама, разним кул-



Треба направити баланс, анимирати и децу и њихове пратиоце, за то је потребан таленат, искуство, увежбаност и одлична дикција

турним догађајима, наступ у тржним центрима... У представу се укључују сва деца подједнако, на дечјим рођенданима се мало већи акценат ставља на дете које слави рођендан. Трудимо се да наши перформанси буду занимљиви деци, али и одраслима. Потребно је држати пажњу свим присутним особама, јер у супротном квалитет саме анимације може да буде на ниском нивоу. Ако је представа занимљива само деци, присутни родитељи често улазе у разговор са другим одраслим особама и ометају рад аниматора – мађионичара. У супротном, ако је представа занимљива одраслима онда деци концентрација опада и почињу да губе интересовање за исту и тада анимација губи на значају. Потребно је направити баланс између анимирања деце и њихових пратиоца, а то није једноставно. За такве ствари је потребан таленат, искуство, односно вишегодишњи рад, сигур-

ност, увежбаност, одлична дикција... Програм треба да буде креативан, занимљив, одлично синхронизован и само на тај начин може да се оствари добра конекција између публике и извођача.

Трикови за пажњу

Деца су најзахтевнија публика, што на први поглед не изгледа тако. Радознала су и постављају разна питања на које мађионичар – аниматор мора да буде спреман. У супротном дете губи поверење, губи се ауторитет и онда анимација може да крене у нежељеном правцу. Понекад се деси да дете не жели да учествује у перформансу. Тада је потребно да аниматор употреби своје убеђивачке способности и да убеди дете да учествује. Од способности и квалитета аниматора зависи да ли ће дете прихватити учешће или не. Постоје деца која су стидљива и врло је тешко утицати на њих, у том случају треба изабрати као асистента брата или најбољег друга/другарицу тог детета и на тај начин привући пажњу детета и убедити га да учествује. Постоје разни трикови које вешти аниматори користе да би привукли пажњу свих присутних који позитивно утичу на квалитет саме анимације.

Позитиван утицај на децу

Родитељи су све више заузети својим пословима и брзим животом који утичу на то да све мање времена проводе са децом. Стога је потребно да особе попут васпитача, наставника, професора па и самих аниматора покушају да позитивно утичу на васпитање деце, што је од изузетног значаја за само друштво. Људи често мисле да је посао аниматора - мађионичара лаган, а нису свесни да је потребно много рада, вежбања и одрицања да се постигне висок ниво саме анимације. Нису свесни колико је значајан квалитетан рад самих аниматора који позитивно утичу на њихово дете. У последње време је скоро незамисливо да се рођендан или нека друга прослава организује без аниматора. Родитељи онда имају времена да се посвете гостима и да се опусте. Али, да би то све било на нивоу који родитељи желе, потребно је да изаберу квалитетне аниматоре који имају много искуства у раду са децом. Погрешан избор аниматора може да доведе до контра ефекта.

Посао аниматора је захтеван и одговоран. Само квалитетне особе које добро познају дечију психологију, уз квалитета рад, константно усавршавање и учење, и наравно уз максималну посвећеност могу да постану квалитетни аниматори који ће моћи да живе од тог посла.

Игра је најважнија

Кроз игру дете истражује, испробава, тражи, греши и учи на грешкама, игра улоге, експериментише – учи

Некада се о вртићима и школама, о установама у просвети уопште говорило као васпитно - образовним. Пре свега смо васпитавали, а онда и образовали, и децу и одрасле. Оправдано или не, временом смо постали образовно - васпитне установе. С правом се образовању дала предност, под претпоставком да је у породици приоритет васпитање. Свакако да образовање не искључује васпитну функцију.

Усвајање знања

Образовање, едукација, је оно што се и очекује од установе, да деца нешто науче, усвоје нова знања, и нове садржаје. Отуда ваљда и таква питања родитеља када дођу по своје дете у вртић. Често чујемо питања: „Шта сте радили данас? Шта сте ново научили?“

Код родитеља постоје одређена очекивања у погледу едукације и образовања њихове деце. У данашњем компетитивном друштву, врло важна ствар је шта смо научили.

Стога и стоји очекивање да деца већ у раном узрасту и организованој средини треба да науче нешто ново, да сазнају, да усвоје нека нова знања, да напредују...

Деца на наведена питања родитеља углавном одговарају сваког дана исто: „Ништа!“

„Па шта сте онда радили?“, питају родитељи, понекад и забринуто. Јер, није цена данашњег образовања мала, посебно у приватним вртићима.

„Да ли је могуће да нисте учили ништа? Шта сте онда радили цео дан у вртићу?“

Задатак васпитача је да се деца играју не схватајући да уче, да сазнају и развијају се без напора и притиска, да уживају у учењу

Пише **Јелена Голубовић**
дипломирани педагог, ПУ Адаланд



„Играли смо се“, најчешћи је одговор.
И најискренији.
И истинит!

Јер ако погледате програме предшколског образовања, било старе „Нове основе“ или нове „Године узлета“, најважнија ствар у предшколском образовању је ИГРА. Кроз игру дете истражује, испробава, тражи, греши и учи на грешкама, игра улоге, експериментише – учи.

Изазови васпитача

Васпитач као важан чинилац образовно - васпитног процеса има тежак задатак да ту игру осмисли, обликује,



понути деци тако да деца у њој уживају, да се укључе, заинтересују, да пробуди њихова интересовања, да измамаи нова питања, мисли, идеје, предлоге. Има задатак да децу доведе у стање да се играју не схватајући да уче, да сазнају и развијају се без напора и притиска, да уживају у учењу.

Често васпитачи, да би овај задатак остварили, имају отежавајућу околност - треба да победе све занимљиве цртаће, хероје који чине немогуће, да надмаше све интересантне интерактивне играчке, 3Д и 4Д књиге и сликовнице, мултимедијалне уређаје... Треба да анимирају децу да се едукују. Није лако, изазовно је, понекад тешко, наизглед немогуће...

Али свакако свесно приступамо свом послу и одговорно преузимамо улогу едукатора, онога који води, усмерава, учи, подучава. Методе рада прилагођавамо теми, ситуацији у групи, броју деце, све појединости имамо у виду како би остварили свој задатак.

Анимирати – унети живост

Да ли васпитачи у свом раду користе анимацију, да ли анимирамо децу? Поставља се питање шта је анимација? Да ли смо ми, запослени у вртићима временом постали аниматори, да ли се то очекује од нас?

Уколико посматрамо изворно значење ове речи, да анимирати значи унети живост, весеље, оживети, пробудити, онда се може рећи да смо и аниматори.

Изворно смо ту да деци створимо подстицајну, безбедну, изазовну средину за учење, место на коме ће без-

брижно и фокусирано моћи да буду деца и да уживају у игри. Да бисмо остварили ове циљеве и задатке - да понекад анимирамо децу, будимо у њима весеље, уносимо живост у наше активности. То не значи да смо забављачи, само значи да схватамо да је игра важна, најважнија у предшколском периоду и помажемо деци да се играју, да уживају у игри, да буду деца.

Срећно и задовољно

Тако да, драги родитељи, када вам дете каже да се у вртићу само играло, а видите да је ваше дете срећно и задовољно, будите и ви срећни и задовољни, јер је васпитач вашег детета успео да оствари важан задатак. Организовао је игру тако да је ваше дете уживало и није ни приметило да је научило нешто ново. Није ни приметило да је, играјући се градило социјалне вештине, развијало комуникацију, улазило у конфликте и исте решавало, сазнало нешто ново о свом другу или другарици, о свету који га окружује, о предметима, појавама. Ваше дете је, ако се данас цео дан играло у вртићу, срећно дете. ■

**Да бисмо остварили циљеве - да,
понекад анимирамо децу, будимо
у њима весеље, уносимо живост у
наше активност**

Пустимо децу да истражују

Улога васпитача у едукацији деце је да им омогући да открију и упознају сами себе, свет који их окружује, развију односе и стекну искуства са другима

Детињство је период живота у којем деца највише уче, зато је битна улога васпитача у најранијем узрасту. Он треба да створи деци услове за квалитетан живот, учење и развој и да их директно подстиче. Треба да им обезбеди што више времена за играње и да им се то усади као навика. Деца се током игре уче различитим стварима и тако су заштићена од стресног начина живота који и не би требало да живе, јер су деца.

Пише **Јована Билкан**
васпитач, ПУ Наш вртић

Експериментисање

Улога васпитача у едукацији деце је да им омогући да открију и упознају сами себе, као и свет који их окружује, да развију односе, стекну искуства са другима и постану свесни тих искустава. Треба пустити дете да посматра, истражује, експериментише, манипулише, решава проблеме и развија се сопственим темпом. Дете ће бити спремно да реагује на изазове нових учења и сазнања ако има могућност да се изражава и мисли у складу са својим тренутним моћима, ако је прихваћено и уважено. Васпитач треба да омогући детету да кроз игру и искуствене доживљаје учи. Тако дете испробава многе ствари - у слободној игри му се пружа прилика да истражује и схвати шта је храброст, која је потребна како би испробали нешто ново. На тај начин оно учи о себи, упознаје себе тако што размишља о томе шта је занимљиво, а шта није.

Дете ће бити спремно да реагује на изазове нових учења и сазнања ако има могућност да се изражава и мисли у складу са својим тренутним моћима





**Игра утиче на све аспекте
развоја детета- сензомоторни,
когнитивни, емоционални,
морални, социјални, као и на
развој говора**

Социјални аспект

Игра има посебан значај у едукацији деце. Дечја игра је у исто време игра и рад, јер игра утиче на све аспекте развоја детета - сензомоторни, когнитивни (опажање, учење, памћење, мишљење, интелигенција), емоционални, морални, социјални, као и на развој говора. Кроз игру они схватају многе ствари, истражују и уче. Време које деца проведу играјући се ништа не може да замени, јер је то јединствен начин да дете упије знање о различитим стварима - од склапања пријатељства, преко решавања проблема, вежбања самоконтроле и креативног мишљења. Поред тога деца кроз играње и емотивно напредују. У емоционалном и социјалном погледу, игра је нека врста припреме детета за живот у друштву и са другима. Дете у игри истовремено и ослобађа и развија своја осећања тиме што стално доживљава нови однос према разним игровним активностима, према друго-

вима у групи у којој се игра, према спољном свету и самом себи.

Мотивација

Као васпитач се трудим да пратим дечја интересовања, могућности и потребу за учењем, као и да их мотивишем и подржим у стицању нових знања и вештина. Гледам да увек нађем занимљив начин да кроз игру (што организовано, што слободно) сазнамо нешто ново. У последње време игри се не предаје толики значај, иако је веома битна. Сада се акценат ставља на образовање и академску заједницу, а деца не само да не стижу да се играју, него не стижу ни да се одморе или баве неком физичком активношћу која им је неопходна за развој. Зато треба сви да се потрудимо да омогућимо деци да кроз игру упознају свет око себе и стекну нова знања и искуства која су им неопходна за живот. ■

Да ли је васпитач едукатор или аниматор?

Успешност усмерене активности са децом зависи од тога колико је васпитач креативан и спреман да импровизује

Полазећи од тога да појам едукација представља образовање, те анимација креативно окупирање пажње, поставља се питање да ли ова два појма могу један без другог када је занимање васпитача у питању?

Термин анимација потиче од латинске речи *animatio*. Када се узме у обзир да термин из кога води порекло, реч анимација значи оживљавање, односно давање душе, анимација се може категорисати као давање душе беживотним стварима. Иста бајка коју нам неко чита може бити занимљива или заморна у зависности од умешности приповедача. У јасленом узрасту анимација је кључна за едукацију. Она буди пажњу детета и постиже да дете учи кроз игру. У овом узрасту је важно да васпитач има способност да буде на нивоу малог детета у тренутку када дете треба да усвоји нова знања. Анимација је увек присутна као метод у раду који се прилагођава интересовању детета. Као сарадник у вртићу, уверила сам се да успешност усмерене активности са децом зависи од тога колико је васпитач креативан и спреман да импровизује.

Функционално знање

Глумци често истичу да себе сматрају успешним у свом занимању ако су успели да окупирају пажњу детета током представе. Дакле, није једноставно постићи да дете седи у миру и пажљиво прати представу која траје сат времена. Образовање или едукација (лат. *educatus, educere* - изнети; *ducere* - водити) јесте процес промене личности у жељеном правцу усвајањем различитих садржаја, у зависности од узраста и потреба индивидуе. Колико дете научи само посматрањем? Задатак васпи-

Пише **Мина Манојловић**
стручни сарадник -
окупациони терапеут,
ПУ Паметница – Дипломат



**Иста бајка коју нам неко
чита може бити занимљива
или заморна у зависности од
умешности приповедача**



тача је да кроз анимацију мотивише дете, резултат ће бити едукација. Едукација као комплексан процес не представља гомилање информација већ за циљ има да подстакне истраживачки дух код детета и долажење до одговора на креативан начин. Познато је да се најбоље учи кроз практичан рад. Улога анимације, према томе, треба да буде начин да се дете мотивише за акцију. Дете има природан подстицај за кретањем, истраживањем и игром. Када се дете својим ангажовањем укључи у активност, оно усваја знање које је функционално јер захтева размишљање.

Анкета – игра и учење

Спроведена је анкета која је за циљ имала да открије шта је деци најважније у вртићу. Питања су постављана деци средње, старије и предшколске групе. Како би одговори били аутентични, било је важно да окружење буде познато, атмосфера у просторији пријатна, испитивач непосредан (испитивач је аутор текста). Евалуацијом анкете дошло се до закључка да су деци у вртићу подједнако важни вршњаци и васпитач. Свако дете је истакло да време у вртићу највише воли да проводи у игри. Већина деце средње васпитне групе васпитача доживљава као особу која их чува, брине о њима и учи их да се лепо понашају. Већина деце старије и предшколске васпитне групе сматрају да васпитач треба да учи децу и да их припреми за школу. Из угла детета, добар васпитач је онај који се игра са њима, затим васпитач који добро распореди време за учење и одмор и који уважава њихове предлоге и потребе. Деца раздвајају учење од игре, што је очекивано јер игру доживљавају као нешто чиме они управљају. ■

Играмо се и учимо

Тара (4 године)

Шта ради васпитач у вртићу?

-Васпитач нас учи лепом понашању. Нема гурања.

Шта је теби важно у вртићу?

-Важни су ми другари, да се играм и да нешто научим.

Зашто волиш свог васпитача?

-Зато што ме учи свему.



Лара (4 године)

Да ли волиш да идеш у вртић?

-Волим да идем сваки дан.

Због чега волиш да идеш у вртић?

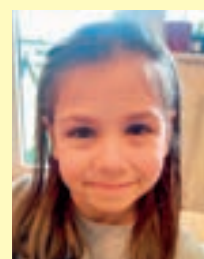
-Зато што волим своје другаре и васпитачицу.

Шта највише волиш да радиш у вртићу?

-Вилим да причам приче другарима и помажем васпитачици.

Да ли нешто не волиш у вртићу?

-Не волим када васпитачица ћути.



Ирина (4 године)

Шта би ти радила када би била васпитачица?

-Дала бих деци да се играју цео дан, али да на крају сви заједно скупе играчке.

Где највише волиш да проводиш време у вртићу?

-Највише волим да проводим време у Кошутњаку, јер је тамо леп ваздух.



Вук (6 година)

Шта васпитач ради у вртићу?

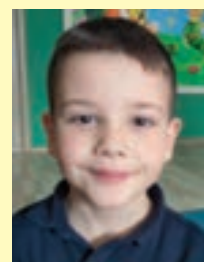
-Васпитач васпитава децу, чува их и покушава да их научи многим стварима.

Да ли је то занимљиво?

-Занимљиво је зато што увек научим нешто ново.

Које су ти омиљене активности у вртићу?

-Волим ликовне и музичке радионице.



Играмо се и учимо

Никола (6 година)

Шта ради васпитач у вртићу?

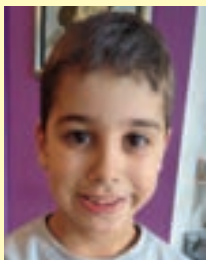
-Васпитач чува децу и учи их, понекад се и игра са децом.

Да ли је забавно у вртићу?

-Јесте, када се играм.

Да ли ти је некада забавно учење?

-Да, волим да учим из нашег часописа, да слушам приче које ми васпитачица чита. Омиљене су ми ликовне активности.



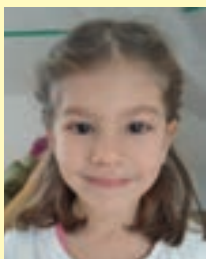
Тара (5 година)

Шта ради васпитач у вртићу?

-Васпитач покушава да научи децу нечему, бар да цртају.

Зашто волиш свог васпитача?

-Волим васпитача зато што нам дозволи да се играмо чега год желимо када завршимо са учењем



Софија (5 година)

Шта треба да ради добар васпитач?

-Добар васпитач чува децу да се не повреди, учи их да не причају ружне речи и воли да се игра са децом.

Какав је твој васпитач?

-Добар јер нас пусти да се играмо када кажемо да смо се уморили од учења.

Како васпитач учи децу?

-Тако што им прича, показује слике и црта са њима.



Страхиња (5 година)

Шта би ти радио када би био васпитач?

-Писао бих дневник, цртао са децом и мало бих се играо.

Ко ти је најважнији у вртићу?

-У вртићу ми је најважнија васпитачица јер она чува децу, пази их да се не повреди.

Важни су ми и другари јер ми је са њима увек забавно.



Деца, учесници анимације

Природан је и спонтан начин деци да уче кроз игру и да у оваквом учењу ангажују све аспекте личности

Пише **Александра Јанковић**
аниматор

Анимација деце у раном узрасту неодвојива је од едукације. Она се често користи као начин да науче и да сазнају више о свету око њих, да усвоје математичке појмове, обогате речник и уђу у свет музике и ликовног стваралаштва.

Сама реч анимација у преводу значи „оживљавање“, а односи се на оживљавање слике, апликације, играчке и предмета. Неживи објекти овим путем добијају особине живих бића те је тако анимација често заступљена у предшколским установама.

Филмови, телефони и игрице

Најчешћи облик анимације којима су изложена деца предшколског узраста јесте гледање цртаних филмова, коришћење паметних телефона на којима деца играју игрице и гледају видео снимке. Као таква, анимација деце јесте најчешћа, али не и најкориснија за децу предшколског узраста. Зато се предшколске установе окрећу другачијим видовима анимације где деца и васпитачи уз помоћ аниматора и сама добију прилику да буду реализатори у учесници у

**Најуспешнији облик анимације
јесте онај у који се деца сама
спонтано укључују у анимацију**



анимацији што је деци природан и спонтан начин да уче кроз игру и да у оваквом учењу ангажују све аспекте личности.

Предности анимације

Ако анализирамо уобичајено децје понашање, видећемо да деца уживају и воле да живе у машти. Она увек посматрају одрасле док им читају бајке и приче, не би ли видели изразе лица којима се на посебан начин дочаравају ликови и ситуације. Овај једноставан и веома чест облик анимације подстиче децу да активно слушају, да замишљају, и да размишљају. Уколико одрасли бајку или причу приближе деци путем драматизације, деца су и даље активни посматрачи којима су укључена сва чула. На крају као најуспешнији облик анимације јесте онај у који се деца сама спонтано укључују у анимацију. Као активни учесници у анимацији деца се у потпуности остварују и развијају





на свим пољима и на тај начин успешно и лако уче.

Облици анимације

Облици анимације који су најчешће заступљени у предшколским установама:

- ➔ анимација путем драматизације: посета деце позоришту, представе са родитељима, луткарске представе у вртићу
- ➔ анимација деце путем музике и плеса који представљају један уметнички начин приближавања стварности
- ➔ покретне игре као анимација која је заступљена у свим областима предшколског рада
- ➔ спортске и такмичарске активности у којима деца кроз анимацију лакше савладавају правила, прихватају победе и поразе

Аниматори у вртићу најчешће се уључују у слободно време, када деци приређују својеврстан вид забаве, окупљајући децу различитих узрастних група. Такве анимације укључују имитирање омиљених цртаних јунака, мађионичарске трикове и различите покретне игре. ■

Питали смо децу и родитеље каква очекивања имају од вртића

Истраживањем је обухваћено 19 деце узраста од 4.5 до 6.5 година и 46 родитеља, технике које су коришћене су интервјуисање и анкетирање, а инструменти: интервју и упитник

Деца значајан део свог живота проводе у вртићу, нека чак од својих првих месеци живота све до поласка у школу. Тај период веома је значајан за њихов развој, за истраживање света и околине у којој свакодневно бораве, за стицање разних вештина, откривање својих потенцијала, способности и интересовања. Она у том периоду постају свесна себе и свог окружења, уче посматрајући, слушајући, додирујући

Пише **Невена Бановић**
мастер педагог, ПУ Радосница





и питајући. Знајући све то, деци би требало обезбедити што подстицајније окружење како би се она развијала на адекватан и себи својствен начин. Управо због тога, задатак свих нас који се бавимо васпитно-образовним радом јесте да константно радимо на томе да вртић буде место у ком ће свако дете имати прилику да свакодневно истражује и стиче знања и вештине које су у складу са његовом природом и њим као индивидуом која има своје потребе, жеље и интересовања.



Важност вртића - 98% родитеља одговорило је да им је важно да се дете социјализује и научи нешто ново

Ослушкујући децу нашег вртића, сарађујући са њиховим родитељима и у циљу унапређења свог рада са њима дошли смо на идеју да их питамо за мишљење о томе на који начин они посматрају наш вртић? Да ли га виде као место у ком деца константно истражују, уче, стичу одређена искуства, вештине и знања, развијају своју машту, креативност и потенцијале? Све то у складу са својим потребама и интересовањима. Или га виде као установу која искључиво брине о њиховим физиолошким потребама, безбедности и као место у ком ће деца бити анимирана од стране васпитача.

Истраживањем је обухваћено 19 деце узраста 4.5 до 6.5 година и 46 родитеља. Технике које су коришћене за потребе овог истраживања биле су интервјуисање и анкетирање, а коришћени инструменти су интервју и упитник.

Интервјуишући децу пробали смо да сазнамо како они доживљавају свој вртић, које су им прве асоцијације када размишљају о њему, шта у њему највише воле, шта раде са васпитачима и да ли су им активности које имају у вртићу корисне?

Статистика – деца

Сва испитивана деца рекла су како за њих вртић представља место у ком они највише уче и да то не би волели да мењају. Прве асоцијације на вртић биле су им игра, прављење предмета од разноврсних материјала, учење, припремно предшколски програм, као и лепо дружење и одлазак напоље, у природу. Сва деца (њих

9) обухваћена припремно предшколским програмом говорила су како им је јако занимљиво све што раде са васпитачицом, да уче слова и бројеве, читају књиге и попуњавају радне листове. Када смо разговарали о томе чиме се све баве у свом вртићу њих 12 нам је рекло да се играју, 8 да нешто праве, 11 да уче и раде, док је њих 6 навело да цртају, слажу слагалице и излазе напоље. Говоривши даље о томе шта васпитачи раде са њима и да ли им је то што раде интересантно њих 8 је рекло да они раде и праве нешто са њима, 7 деце да се са њима играју, а сва деца (њих 19) рекла су да васпитачи о свачему причају са њима. За 7 деце прва асоцијација била је и јутарњи круг, чија је замисао окупљање свих група како би се сваком детету пренела порука да су сви равноправни, једнако добродошли и да је у реду да показују своје емоције и расположења.

Одговори деце

Навешћемо неке од дечијих одговора:

- Кад не радимо предшколско то не волим.
- Да радим предшколски, зато што брзо могу да научим на предшколском. Још мало идемо у школу. Да читам књиге, да радим нешто са водом.
- Да се играм, да причам приче и да радимо предшколски.
- Да, да више учимо јер онда тако више научимо.
- Да се лепо играмо и да нешто правимо и нешто и цртамо, и лепо се дружимо и баш се лепо забављамо.
- Ја највише волим да пишем и бојим, да се играм. Волим да се играм мајстора, полиције, градилишта са Миљаном зато што ми је он најбољи друг. Ми у понедељак градимо куће онако, а то у вртићу од столица, као да смо направили зграду.
- Имам још нешто да ти кажем. Писали смо бројеве за детектива за кишу и написали смо да детектив за кишу, шта све ради, како се најављује киша. Ми смо донели маркице. Сад ћемо ускоро да пошаљемо писмо и кад га пошаљемо, мислим да је то права маркица, и мислим да ће га поштар однети.

Закључак

Циљ овог истраживања био је да сазнамо да ли је вртић за њих место за анимацију или едукацију, као и да ли је васпитач аниматор или едукатор будући да је он особа која велики део дана проводи са њима. На основу ових података можемо видети, односно претпоставити да деца вртић виде као место на ком доста тога науче, сазнају, истражују, као и да је то за њих веома значајно. Деца уче и кроз игру, а не само када се

Очекивања од вртића - 90% родитеља очекују да деца добијају прилике да постављају питања и истражују оно што их интересује



баве одређеним активностима. Она уче и по моделу, посматрајући и слушајући своје васпитаче, тако да је веома важан податак да их деца виде као некога ко је увек ту да са њима разговара, подстиче их на учење, односно истраживање и бави се активностима које их припремају за живот.

Статистика – родитељи

Испитивали смо и родитеље уз помоћ анкете и добили разне одговоре на питања која су у вези са њиховим очекивањима од вртића који њихова деца похађају. На питање због чега им је важно да њихово дете иде у вртић 98% родитеља одговорило је да им је важно да би се социјализовало и научило нешто ново, док је само 2% одговорило да им је важно да детету буде забавно. На питање о томе каква су им очекивања о начину на који деца проводе време у вртићу 90% одговорило је да очекују да деца добијају прилике да постављају питања и истражују оно што их интересује, 5% да очекују да деца увек буду анимирана од стране васпитача, а 2 родитеља (5%) дописала су следеће одговоре: „Бити задовољно тј. да се игра, учи, истражује и дружи, да дели и поштује.“ „Развијати креативност, социјализацију, дисциплину и пријатељства.“

Једно од питања било је и како родитељи виде игру деце у вртићу, а на које је 95% одговорило да је игра шанса за учење, истраживање и развијање маште и

креативности, док је 5% одговорило да је дечија игра само њихов вид забаве. Сви родитељи васпитача виде као особу која, осим бриге и неге деце, прати њихова интересовања и уважава их током учења са њима. На питање да ли им је важно да буду упознати са оним чиме се деца баве у вртићу 93% одговорило је са ДА, а 7% са НЕ.

Даље су родитељи имали могућност да напишу своје мишљење о активностима деце у вртићу који похађају. Добили смо разноврсне одговоре значајне за наш даљи рад, али и повратне информације о досадашњем раду.

Одговори родитеља

Неки од одговора родитеља гласе:

→ Активности су разноврсне, подстицајне и конципиране тако да буду у складу са узрастом детета, али и да подстакну развој дечјих потенцијала. Подједнака важност се придаје свим аспектима дечјег развоја. Спонтане су и неусиљене што код деце подстиче добру мотивацију.

→ Доста тога новог 'донесе' из вртића, као нпр. неке нове песмице са пратећом кореографијом, нове вежбице са часова са тренером... у суштини осетимо помак и благи напредак и у интелектуалном и физичком смислу. Социјализација је такође на завидном нивоу у периоду у коме похађа вртић.

→ Задовољна сам са свим плановима и активностима у вртићу, што се најбоље види по свим аспектима у животу мог сина!

→ Не могу да вам опишем колико ви нама помажете

у васпитавању и едукацији мог детета, и хвала вам на томе. Да није вас и ваших активности, искрено, не бих знала да ли ја код куће могу своје дете да научим свим тим корисним стварима које их ви у вртићу учите. Хвала вам што постојите!

→ Мислим да је веома креативно све што радите са децом, почев од радионица, путовања у село, активности које су везане за важне датуме, физичку активност деце итд.

→ Имају доста различитих активности везаних за природу и друштво што је јако битно, да се дете упозна и ослободи од неких страхова према другој деци и упознавању новог света.

→ Јако ме радује што се инсистира на заједништву, породичним вредностима, на необичан начин им се приближавају неке теме.

→ Активности су прилагођене узрасту детета и према његовим интересовањима. Мислим да је то јако важно у периоду њиховог развоја, да испитују оно што их занима. Дете кроз игру и добру активност научи оно што га занима. У вртићу деца стичу знања, а нису ни свесна колико квалитетних знања су усвојила без имало муке, за њих то није тешко јер кроз игру се најлакше учи.

→ Активности у вртићу су организоване према интересовањима деце, што је веома добро за њих. Деца су задовољна. У вртићу науче разноврсне ствари које ће им послужити кроз даљи живот где им је постављена одлична основа за даљу надоградњу знања. Кроз игру испитују свет који их окружује и тако најбоље уче. ■





Наша мисија и визија

*Желимо да подстакнемо
установе које су добро
радиле, да раде још
боље и да подижу како
своје стандарде тако и
стандарде својих колега, да
усавршавају своја знања,
а све у интересу нових
нараштаја и свеобухватну
будућност*

